

Передплата

на «РУСЛАН» виносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові щодня
крім неділі і руских свят
о год. 6-й пополудні.

Реданція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 9
ул. Коперніка. — Експедиція
місцева в Агенції Ляндовского
в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереження. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а г. наді-
сланім 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесеня по
15 кр. від стрічки.

Постуляти „Союза“.

Справа постулятив «Славянського хри-
стіянсько-народного Союзу» увійшла вже
в стадію актуальну. «Союз» видав в сій
справі слідуючий комунікат офіційний:
«11. падолиста переговорювались члени
«Славянського христіянсько-народного Со-
юзу» з президентом кабінету. При тій на-
годі обговорено відносини країв, заступле-
них «Союзом». Їго Експ. гр. Бадені зая-
вив ся зовсім льояльним супроти бажань,
представлених «Союзом».

Подаючи сей комунікат до прилюдної
відомости, можемо лише нашим послам
ради державної пожелати сего успіху по-
літичного і для добра руского народу. Ро-
зуміє ся, що успіх сей рускі послі можуть
завдячувати братній сполучі з полудневими
Славянами. Показує ся, що становище по-
слів руских, яке они заняли в теперішній
радї державній, приносить так званім мень-
шостям національним свої користи. Спо-
лученими силами зможуть они таки більше
доказати, ніж роздробленими. Що до са-
мих постулятив не можемо ще нині ска-
зати дещо позитивного, хоч може би вия-
влене їх причинило ся до придбання нашим
послам тої популярности, за якою они самі
не побивають ся. «Союз» рішив удержати
їх поки-що в тайні. Ми з своєї сторони
можемо лише сказати, що постуляти ті до-
тикають систематичного розвою прав ру-
ского народу в Галичині і на Буковині.

Посол о. Танякевич проти католицької цер-
кви і руского священства.

До часу, заким о. Танякевич став послом
до парламенту, представляв він себе горячим
оборонцем католицької церкви а спеціально ру-
ского священства. В честь кат. церкви і ру-
ского священства чули ми не раз похвальні
пісні з уст о. Танякевича. По місіях і на зборах
товариства св. Павла промавав він проти шкідних
струй соціалізму, релігійного індеферентизму
і т. п. В ім'я тих подвигів своїх слав о. Таня-
кевич різні депутації до Ем. Кардинала, щоби
Ем. Кардинал маючи згляд на его дотеперішню
роботу в католицькій дусі допомогли ему допняти
посольства до парламенту, а він зате станувши
на широкім полі «піднесе високо прапор като-
лицької церкви.

І підніс високо. Ледво появив ся наш о. по-
сол в парламенті, так першою его роботою бу-
ли спільні наради з соціал-демократами, щоби
— як сам признав ся — поінформувати ся і
з'орентувати ся в справах. Поінформувавшись
добре в кружку соціал-демократів спізнав, що
нічо так в світі не поплачує, як бляга і дзво-
нене у великі дзвони. І став о. Танякевич по-
слов-тарабанщиком. Будь на телеграфічних дро-
тах, будь листовно тарабанив він галицькій Русі
найрізніші поклики, або слав реляції про свою
акцію в парламенті, котра кінчила ся доси на
безкористних інтерпеляціях. Ми звикли читати
в газетах дуже часто такі письма о. Таня-
кевича: Зробив я се і те! Потребує ще того і
того! Здавалось би, що Русь знає вже докладно
про всю акцію п. о. Танякевича. Тимчасом так
не є. Ось перед нами лежить стенографічний
протокол з засідань парламенту з XIII. сесії, 21.
засідання 4. падолиста 1897, Отвиряємо се спра-

воздане і на стороні 1228 і 1229 того протоколу
читаємо одну інтерпеляцію — і очам не віри-
мо — підписану п. о. Танякевичем, про котру
він і словом не дав знати галицькій Русі. Ма-
буть о. Танякевич з навалу праці при збираню
бодяків для розсьмішєня парламенту не мав ча-
су післати до нас звістки. Тож ми виручимо о.
Танякевича, хоть признамо ся, що встидно і
жалко нам его роботи. Наколи о. Танякевич
хотів би совістно інформувати Русь о всіх своїх
подвигах, то повинен був ще післати таку теле-
граму до руских газетників: Днесь 4. падо-
листа підписав я в спілці з самими со-
ціал-демократами антисвятенічу і антикато-
лицьку інтерпеляцію. Прошу
всі часописи о повторені.

Мабуть що о. Танякевич післав таку теле-
граму, але відай по дорозі або згубила ся, або
її украдено, як се стало ся недавно на почті з
піншими паперами, бо чейже не хочемо посу-
джувати о. Танякевича, щоби відмовив собі
зарегістрованя так важкої на Русі події, як ан-
тикатолицька акція католицького священника, як
акція священника — антисвященника. Таж то
історична подія. Сеї одної вистарчить, щоби о-
безсмертнів себе наш отець-посол. Не будемо
догадувати ся причини такого самовідрєчєня, а
приступимо до закомінікованя на вічну пам'ять
его доси незвісної славетної інтерпеляції.

Справа має ся ось як: Радикальне, а вла-
стиво соціально-револьверове видавництво, пече-
тане, на жаль рускими черенками під заголовком
«Громадський Голос» написало в однім числі ме-
ж піншими вельми тенденційні, злові і ложні
інсинуації, проти віри і кат. церкви. Католики
— пінше «Громадський Голос» — зі своєю сто-
тисячною армією попів починають організува-
ти ся, щоби заволодіти світом!.. Панки, що
не вірують в Бога, налякані, що люд страє з
себе кайдан і не хоче дати ссати з себе кро-
ви.. поєднавшись з попами в «звізках като-
лицьких» таку зробили між собою згоду: Ти є
єгомосць, каже панок, показуй хлопови пуда на
землі і в небі. Хлоп заслухає ся і задивить ся,
а я тимчасом перетрясу его кешені. Зиском по-
ділмо ся; я буду жив на землі як в раю, а ти
не будеш потребував ходити, не то босий як а-
постол, але навіть піхотою. Чи не так діє ся,
самі братя знаєтє.. Ціла католицька церков роз-
політикувала ся на добре. Все в краю хоче те-
пер взяти церков у свої руки. Вони хочуть, щоб
діти по школах були під найдокладнішим до-
зором попів, хочуть дістати верховодячий вплив
в радах громадських, повітових, соймах і раді
державній, край хочуть загатити косцьолами і
кляшторами, а по плебаніях насажати тисячі
товстенських панотчиків, щоб зорко стерегли
святото поповського панованя.

Віра — в них байдуже, панувати, се в них
річ перша. Сего місяця один щирий піп француз-
кий, Віктор Шарбонель казав себе викри-
слити з церкви католицької і написав при тім
ось таке письмо: Довголітне досвідченє пере-
конало мене, що коли буду довше служити лю-
дям, котрі тепер управляють церквою, то не бу-
ду служити Богу. Не можу довше погодити ся
з церквою, котра уживає віри до морального
і суспільного гнєту. Нині віру зробили оружем
людської політики — і вона не має вже на цілі
піднесеня серця, підіймати ся до Бога, стереже-
ня засад моральности, любови і братерства.

Чи можна було більше підлоти і злоби вики-
сати на католицьке, а спеціально руске священ-
ство, на власти церковні, на значєне, силу і ро-

боту католицької церкви, як се зробив «Громад-
ський Голос». Статю сю сконфіскала ц. к. про-
кураторія. Однак о. Танякевич запротестував
проти тої конфіскації. — Їму яко католицькому
священникови жалко зробило ся, що така отруя
не піде в простий народ, котрий все друкова-
не уважає за правду.

Віктор Шарбонель пишучи злові і знева-
жливі інсинуації на католицьку церкву, мав бо-
дай на стілько чола, що вперед оповістив сві-
тови, що виступає з католицької церкви. Але я-
кий же се поступок католика, в додатку священ-
ника, котрий не рад з того, що зневага католи-
цької церкви, віри, властей церковних і злові
інсинуації не йдуть поміж нарід? Ми боїмо ся
сего поступку судити, бо тут лиш один суд мо-
жливий, а він вельми лячний і соромний для
звичайного католика, а не то священника.

Не дарма то о. Танякевич в своїм часі
так сильно побивав ся проти католицького това-
риства політичного і такого дневника у Руснів.
Бож не будь днесь тих, не мав би о. Таняке-
вич найменшої контролі на свою політичну
акцію антикатолицьку. Руский світ мабуть не
знав би ніколи, що пінший католицизм в За-
комарі а пінший на політичній арені. Вспівро-
бітниками о. Танякевича в Галичині є руске
священство, а в парламенті — противники
духовенства соціал-демократи Кізеветер Цін-
гер, Козакевич, Феркавф Гібес і пр. Ім'я о. Та-
някевича правильно фігурує на всіх соціалі-
стичних інтерпеляціях. На наведеній інтерпе-
ляції — на диво — не бачимо п. Дашинського
і дра Окуневського. Чи мали би сї два по-
сли більше політичної розваги від католицько-
го священника? Та о. Танякевич може мати
одну популярну відповідь, що він поборює пра-
вительство. Опозиції о. Танякевича ми не ру-
хаємо, але мусимо виразно сказати: Ошче пі-
nium vertitur in vitium, а в порушенім нами
случаю далеко більше, як in vitium.

Д О П И С Ь.

Відень, 11. падолиста.

Справа вибору президента палати полаго-
джена. На нинішніх клубових засіданях при-
нято до відомости, що гр. Ебенгох відклонив
рішучо прийняте сего становища. Тож не було
друго виходу, як щоби теперішня президія аван-
сувала. Перший віцепрезидент Абрагамович ста-
не президентом палати посольської, а др. Кра-
марж посує ся на становище першого заступ-
ника. Місце другого заступника буде через
якийсь час опорожнене, поки більшість не най-
де відповідного кандидата. Нині говорено, що
таким кандидатом міг би стати опат Траінфельс
з групи гр. Фалькенгайна. Є се лише комбіна-
ція. Вибір президента буде переведений на за-
сіданю в п'ятницю. (Так і стало ся. Ред.).

З непринятєм президентури через д-ра Е-
бенгоха вяже ся досить важка справа, дотика-
юча теперішню більшість парламентарну. Се зна-
чить одно, що клуб бар. Діпавлього, до котрого
належить др. Ебенгох, лишає собі свободну руку
на будуче, та що він в критичній хвили може
звернути ся більше до лівниці. В клубі бар. Ді-
павлього видно вже розстрій в напрямі, що
меньшість ся рада би «зблизити ся» до лівниці.
На чолі сеї меньшости стоїть сам Діпавлі. Ся
меньшість тероризує однаков так дуже біль-
шість своєю німецькістю, що др. Ебенгох
зречи ся кандидатури на президента
В останній хвили (10. падолиста) виїхав

Лінцу, щоби в сій справі порадили ся ще з своїми ближніми одномишленниками. Однакж і ті видимо улягли пресії сторонників Діпавлього. Взагалі, виробило ся тут мнєнє, що бар. Діпавлі зовсім нещиро стоїть при теперішній більшості парламентарній, що фантазує заняти в палаті становище гр. Гогенварта, котрий валив кабінети, та що з его почину виходять всякі закулісові інтриги. В виду того покаже ся мабуть небавом потреба оглянути ся за певнішим союзником посеред лівіці. В тім напрямі мабуть ведуть ся і легонькі переговори з антисемітами і уміркованою частиною лівіці. Доси позитивні результати вправді ще не слідні, але робота веде ся.

Рада державна.

Засіданє з 11-го с. м. тревало 10 годин, а хід нарад був спокійний. Опозиція воювала поіменними голосованнями до 3-ої години по полудни.

Пос. Гофман-Веленгоф жадав спростовань в кількох місцях протоколу попереднього засіданя і домагав ся поіменного голосованя. Жадав навіть, щоби запроTOCOLовано слідуєчі слова: «Абрагамович заявляє, нарушуючи реґулямін, що внесеня не піддасть під голосованє».

Віцепр. Абрагамович виголосив прелекцію о парламентаризмі, наводив слова лорда Beaconsfield-a, що суть парламентаризму зависить від форми, але форма его ще не вичерпує. Сли тільки зважає ся на саму форму, то може принести згубу парламентови. Дальше говорив: фактом є, що лучають ся в репрезентациях різниці межі обструкцією а президією, сли президія уважає за перший обовязок дати парламентови спосібність до роботи, а обструкція уважає за свою головну задачу спараліжувати всяку діяльність парламентарну. Не належить зважати проте лиш на саму форму, але треба узглядняти також духа парламентаризму, бо инакше буде по парламенті. Вкінці пригадує, що не можна від предсідателя вимагати, щоби він стояв на тім становищі, що реґулямін є на те, щоби унеможливити всяку діяльність. Сю заяву Абрагамовича приняла правиця оплесками, а лівіця протестами.

Пристаплено до поіменного голосованя над внесенєм пос. Веленгофа і відкинено его. Пос. Веленгоф порушив ще справу внесеня пос. Єнджейовича (о відосланє угодової провізорії до бюджетової комісії). П. Веленгоф доводить, що пос. Грос жадавав був 4-го падолиста над внесенєм пос. Єнджейовича тайного голосованя, а над тайностю поіменного голосованя, а мимо сего голосованє не відбуло ся.

Віцепрезидент Крамарж також за много розбалакав ся на тім засіданю. В справі порушеної квестиї пос. Веленгофом заявив Крамарж, що Абрагамович не мав рішучо злого наміру. Серед численних внесень і загального крику, не можна дивувати ся якісь омибці. Бесідник звернув був тоді увагу Абрагамовича на внесенє пос. Гроса, було однак вже за пізно, бо результат голосованя над внесенєм пос. Єнджейовича був вже оголошений.

Наступило ще 5 поіменних голосовань, почім розпочала ся дискусія над обжалованєм міністрів.

П. Вашатий говорив з початку по чеськи, а потім по німецьки проти обжалованя міністрів в тоні дуже острим проти правительства і проти політики молодческого злєбу. Межи иньшими сказав: Правительство зовсім не понимає чеської квестиї, а сли про ню бесідує, то є то тільки дусті фрази. Сли би права і закони виконувано в належитий спосіб, то чеському народови була би вимірена справедливість і без языкових розпоряджень. Сли би відповідно природним правам полагоджувано все в тім язичі, в яким внесено поданя, то помогло би ся всім пригнобленим національностям, також Русинам (коби тільки Русини хотіли писати по руски. Ред) в Галичині, де істнує безправне розпорядженє языкове. Тоді не жалували би ся Німці, був би супокій в державі і не володіли би нужденні відносини парламентарні, які днесь творять формальну анархію парламентарну. Бесідник дальше доказує, що языковими розпорядженнями не зроблено нічого більше, тільки заведено рівноправність обох народів в Чехах. Коли однак

чеському народови признасть ся тільки одну каплю, то зараз скликує ся цілий німецький нарід під оружє, а навіть німецьку державу. Сли би Европа пізнала властиве значінє языкових розпоряджень, то мусіла би осудити поступованє Німців. Бесідник не є приятелем гр. Баденього ані его політики, але внесеня о поставленє міністрів в стан обжалованя не можна поважно трактувати. Бесідникови ходить о справу чеського народу, а не о личні...

П. Горжіца: Кому-ж то ходить о личні справи?

П. Вашати: В тім краю неправдоподобний може завтра з'явити ся який Пленер або Рус і відкликати языкові розпорядженя. З тої причини не мають они ніякої вартости, і омибкою було їх видавати. Обжалованє є тільки в одній точці усправедливленє, а іменю, що тих розпоряджень не обвіщено в дневнику розпоряджень державних, видано їх ut aliquid fecisse videatur, бо наближувала ся угода з Угорщиною (Слухайте! на лівіці). То є чиста комедія, а не поважна робота законодатна.

П. Дик кличе: То становище централістичне!

П. Вашати: Навіть не спитано ся цісаря о децизію. То-ж очевидно, що правительство не брало розпоряджень на серію.

П. Менґер говорив за обжалованєм міністерства. Бесіда его була дуже нудна, а в додатку ще тим менше зликала ефект, що була за довгою. Правительство бесідник мало критикував, за те попустив собі при критикованю польского кола. Перша часть его бесіди не має для нас ніякого інтересу, тож ми єї полишаємо. В другій части бесіди робив п. Менґер різні закиди Полякам. Бесідник розуміє, що Полякам дуже болєсно приглядати ся теперішнім сценам в парламенті, бож то они від часу розбору Польщі по раз перший на велику скалю дірвали ся управи великою державою; польські прецінь міністри відграють тепер найважнішу ролю в австрійськїм кабінеті.

Однак споглянувши на стан, в яким тепер держава знаходить ся, кождий мусить признати, що не є то світлим доказом спосібности польских мужів стану.

В Галичині є языкові розпорядженя, котрі постановляють, що у всхідній части Галичини має уживати ся язык руский і польский. Бесідник доказує на основі дат статистичних, що в Галичині є много судових повітів майже або головю з руским населенєм.

Від Німців жадають, щоби в чисто німецьких округах, де нема ані одной чеської громади, запроваджено чеський язык в урядованю, однак в судових округах в Галичині, в котрих майже саме руске населенє володіє, є польский язык урядовий.

Президент міністрів повинен був, видаючи языкові розпорядженя, добре призадумати ся, яке невдоволенє настало би в Галичині, сли би в чисто польских округах пр. в Вадовицях або в Краківськїм жадало полагоджуваня і вношеня подань в рускїм язичі, і сли би наради над тим мусіли відбувати ся в краківськїм сенаті в рускїм язичі.

Німці, котрі до видатків держави найбільше причиняють ся і котрі репрезентують найбільшу інтелігенцію (запереченя з правиці), бувають в сей спосіб трактовані в Австрії, в який не відважено би ся виступити проти Поляків.

Із становища інтересів Австрії і із становища єї великих задач, які Австрія має сповнити в Галичині, із становища тих могутних інтересів, в яких Австрія заангажувала ся в Галичині із згляду на географічне положенє тої послідної, бесідник мусить виразити найглубший жаль по причині подій, о яких говорив один з руских послів в не давно внесеній інтерпеляції.

Бесідник звертає ся відтак до сторонництва клерикального і уважає, що оно наслідком внесеня Діпавлього стануло вже на становищі сторонництва бесідника.

Становище клерикальної партії повинно бути енергичніше; оно повинно виступити без шкоди для своєї релігії в обороні права і закона.

Є різні степені лояльности. Для деяких лояльність то личный інтерес (лівіця оплескує, а правиця протестує). Одні є для того лояльні,

щоби з шкодою конституції і закона зловити кількасот посяд. (Оплески на лівіці, а на правиці протест.)

Німці борють ся з великими жертвами за своїх виборців, за німецький нарід і за прочі народи, отже і за вас, мої панове Чехи (сміх і запереченя на правиці). Своєю борбою складаємо ми в виду держави і єї представителів доказ лояльности, гідної так німецького як кождого иньшого народу, що заслугує на поважанє.

При самім кінці засіданя поставив пос. Мерунович внесенє, щоби запровадити в Австрії таку саму охорону рільництва, яка тепер є на Угорщині.

На тім замкнено засіданє.

Новинки.

— Збори товариства св. Апостола Павла відбудуть ся дня 8. грудня с. р.

— Ювілей 50-літнього священства митрополита Аркадія Чуперновича обходжено 6. с. м. в Чернівцях. В гарно прибраній митрополічій катедрі зійшли ся православні священники з депутациями з сел і тут відправлено торжественне богослуженє при сьпіві питомців семінарії. На богослуженю явили ся заступники всіх урядів автономічних і державних з президентом краю гр. Гоесом і відпоручники різних інституцій та товариств. З рускої інтелігенції, крім офіціальних депутатів священників не явив ся ніхто. По богослуженю поїхали депутати до резиденції митрополита, там передано ювілатови ґратуляційну адресу оправлену в золото і срібло і з образом ювілата в емалії, а товариство питомців Academia orthodoxa сьпівала «multi anni ta» «многая літа». Торжественє скінчило ся малою перекускою. Руска інтелігенція для того відсутнула ся від сего торжества, бо завела ся в надіях на сего митрополита; мимо его обіцянки витавший его при іменованю депутатів рускої, що не піде в сьлїди свого попередника румунізатора Сильвестра-Мораря-Андриєвича, ворожа Русинам система не змінила ся за его управи.

— Як давна є обструкція? Наклін до обструкції сягає властиво ще «римських часів». Римський сенат знає лише поіменні голосованя. Но з тим нинішня парламентарна президія ще дає собі щасливо раду. Але велика різниця лежить межі тодішніми а нинішніми часами. В нашім парламенті вільно сказати «так» або «ні», але горе послови, котрий позволив би собі це на якусь замітку! Римського сенатора питали не лише о голос, але й головю о его гадку. І не лучало ся ніколи і під ніяким услівєм, щоби предсідатель єму переривав. Він міг відступити від свого предмету, кілько лиш єму подобало ся, і з нагоди виявленя своєї гадки, если в загалі він на те здобув ся, міг такий сенатор цілу копу депеш, листів і книжок прочитати. Серед таких обставин годі дивувати ся, если римські сенатори тут або там не імали ся обструкції. О пробі обструкції в нашім зміселі доносить старий Ціцеро. В листі ad Atticum IV., 2. пише він до свого сердечного приятеля: «Коліж секретар викликав імя Клюдия, підніє ся згаданій добродій з наміром говорити бесіду через цілий день. Накликуваня, щоби кінчив, не помагали, втім по впливі трех годин его бесіди повстає такий оглушаючий крик в сенаті, що бесідник був приневолений закінчити свої виводи. Годить ся при тім замітити, що Клюдий в стоячій на порядку дневнім квестиї був одиноком опозиційним сенатором. Стало ся се 15. жовтня 57. року перед Христом». Як бачимо, то обструкція може похвалити тя зовсім поважним віком, бо 1954 роками.

— Рух в руских товариствах. Дня 7. падолиста с. р. відбули ся XXXI. звичайні загальні збори товариства «Січ» у Відни. Зі справозданя уступаючого виділу довідуємо ся, що майно товариства виносить під теперішню хвилю 1236 зр. 77 кр., а бібліотека числить 2183 томів. Оборю касовий сего року менший, як попередних літ, бо лише 232 зр. 74 кр. Часописий і періодичних видавництв приходило в тім році до товариства 54.

До нового виділу вибрані: головою Мирон Кордуба, докторанд філоз., заступником головою Роман Сембратович, слух. ак. лєн., Кость Тянячкєвич, слух. мед. та Іван Саноцкый, слух. прав. Заступниками виділових вибрані: Осип Бурачинський, слух. прав. і Михайло Литвинович, слух. прав. Судиями мировими іменовано дра Теофіля Окунєвского, дра Романа Яросєвича і докторанда мед. Ярослава Бурачинського. Виділ уконституовав ся в сей спосіб, що секретарем вибрав П. Демця, касиром К. Тянячкєвича, а бібліотекарем І. Саноцкого.

На внесенє уступаючого виділу іменовано через аклямацію проф. Михайла Грушевского почесним членом, за заслуги на науковім поли. Так само на внесенє уступаючого виділу поручили загальні збори новому виділову заняти ся

відпразнованем ювілею 30-літнього істнованя Сі-чи. Пригадуємо, що Січ основана 9. січня 1868 р.

— **Судьба емігрантів.** З Бразилії, того обіцяного раю, повертають що раз частійше поодинокі родини, котрим із збутої за безцін своєї праці лишило ся гроша на подорож назад, а кленуть ту годину, коли тамтудя вибирались, та раді, що з душею опинились назад в своїм краю. — Дня 4. с. м. прибув до Тернополя значнійший транспорт емігрантів з Тернопільщини, проваджений під ескортою поліцаїв з Відня до по-слідної стації їх висідання. На двірці в Терно-полі мусіли причіпити один вагон більше. Хоч повернувши нічого не мають, то прецінь лекше тут відотхнули: «Там — повідають — дожида-ла їх неохибна голодова смерть. Зарібків ніяких а живність дорога, земля дикава, а підсоне не-милосердне. Родить лиш по горах, а понизше гір хоч і зійде що, та не довго і повеселить око, опісля десь цезає, підточене певно всіляки-ми насікоми. Насікомі живцем розточують людей, коли дістануть ся до тіла, впивають ся зараз глибоко, що аж вирізувати треба. Люди, що пустились тудя без гроша, спустивши ся на дожидаючі їх скарби бразилійські, гинуть з го-лоду, і повних від трупів наших є доси вже аж три цвинтарі. А по над все докучає ще пакість, яку від нападів дикунів часто поносити прихо-дить ся». І не один господар, котрий перше дво-ра і не видів, тепер радий, що стає на службу за ординарію...

— **Спроневірене** викрито знов в віденській поштової Касі ошадности. Сповнив его касовий урядник помічник Франц Тріска в сей спосіб, що зложивши на книжочку Каси ошадности одного гільдена, сфальшував відтак цифру вкладки на 971 зр. і відобрав з каси 950 зр. Ту маніпуляцію повторив він чотири разів, так що скарб державний поніс шкоду на 3.800 зр. Об-маньство улегчувала ему підроблена штампа почтового уряду. Набуті в сей спосіб гроші пу-скав Тріска в товаристві своєї любовниці в ніч-них кавярнях. Тріску арештовано.

— **Самоубийство.** Оноді в Перемишлі відобрав собі жите через повішенє в дверех балкону Юда Ліппер. Був родом з Ярослава і мав 29 літ. Причиною самоубийства було незгідливе супру-же жите.

— **Загадочна крадіж.** Недавно доносили ми що між Яейкою а Ряшевом обікрав якийсь злочинець поштової віз. Тепер доносить Kurjer rzeszowski в тій справі таке: Украдено з воза тільки два мішки з грішми (в однім з них бу-ло 3.600 зр.) надані поштою в Руднику, а мішки надані на чотирох інших почтах полишено. Тепер показує ся, що в однім з мішків на-даних в Руднику, був тестамент пок. посла гр. Гомпеша, висланий в рекомендованім листі до жінки небищика; а що гр. Гомпеш був бездіт-ний і в тестаменті іменував жінку універсаль-ною спадкоємницею, записуючи при тім значні суми на цілі добродійні, то забране як раз мішків з Рудника показує ся річню загадо-чною.

— **Убили сторожа безпечности.** В селі Ропчу сторожинецького повіту на Буковині, затягнули в ночи з 25-го на 26-го жовтня два селяни сто-рожа Лазар Ієнгого до хати одного з тих двох злочинців і там его впоїли. Потім его так довго обрабляли сокирою, поки він не згинув таки під їх руками. Убивши его, винесли тіло на до-рогу і кинули в рів. Однак жандармерія вислі-дила злочинців в особі Самуїла Бостана і То-дора Охріма. Они признали ся до вини. Охрім каже, що хотів ся на сторожу пімстити, а Бо-стан заявив, що зробив то з заздрости, бо сторож безпечности занадто «сторожив» его жінку.

— **Гигієна супружества.** В академії медичній в Буфальо вуголосив недавно лікар Рулісон ці-кавий виклад, в котрім звернув увагу на небез-печности грозячі людекому родови, через нео-сторожність при закладуваню супружеств. Він вказав на старинних Греків, котрі вибирали на жінки жінчини, що відзначали ся здоров'єм і силою, і зазначив, що нині, коли вплив дідитва стверджено на многих точках, треба зовсім по-важно розважати гігієнічну сторону супружества. Так само мущина як і жінчина не повинні по-бирати ся, коли діткнені якоюсь уломностю фі-зичною або умисловою. Дикі народи вигубляють слабих, народи цивілізовані роблять, що можуть, щоби хорих утримати при житю. Звідти після гадки дра Рулісона множать ся в застрашую-чий спосіб проступки, умислові хвороби і всяке иньше. Годилось би дійсно застановити ся, чи держава не має обовязку заопікувати ся житем і здоров'єм будучих поколінь, подібно як опі-кує ся житем і майном живучих горожан. Про-тив дифтерита, одри, шкарлатини, холери заря-джує держава всякі можливі средства осто-рож-

ности, коли зате нема ніякого забезпечення перед супружествами, котрі грозять державі хорим по-колінем. Бразилія є хіба одиноким краєм, де вишні товарискі класи самі утворили собі право, після котрого кожний мущина, що бажає всту-пити в супружий стан, мусить предложити свід-оцтво одного або кількох лікарів, що він є вільний від небезпечних недуг. На посліднім конгресі жінчин в Парижі постановлено також, щоби родичі вимагали від своїх будучих зятів лікарского свідоцтва що до їх здоров'я. Др. Ру-лісон вкінці вніс, щоби всі діти, хлопці і дівча-та, від літ 12 до 15, були оглядані що до фі-зичних умов і гігієнічного стану родичів і опісля ділено на три класи; в першій найшли би ся такі здорові, котрих родовід виказав, що в протягу трех послідних поколінь не було ді-дичних хвороб, в другій здорові з тими самими прикметами, почавши однак лише від дідів; в третій — решта. Належачі до тих клас мо-гли би ся побирати лише з собою.

— **Віднайдені дорожності.** Недавно тому зловлено у Львові Івана Весоловского, котрий в Букарешті поповнив значну крадіж дорожності. Отже гляданє за тими дорожностями, вартости около 25.000 франків, підприємте львівською поліцією закінчило ся несподіваним успіхом. З Бережан доносять, що в околиці се-го міста викопано кувферок, а в ній всі доро-жності.

— **Сензацийний процес** о убийство скінчив ся сими днями в Америці. Обжалованим був фа-брикант Ліпперт з Чикаго о се, що замордував свою жінку, тіло єї покраяв на дрібні кусники, а відтак зварив в розчині з луку і мила. Най-дено іменно у него величезні нецки з милино-вим осадом, а в них були дрібні останки костий і шлюбний перстень его жінки. Ліпперт вишпав ся всего. Процес тривав 8 тижнів і закінчив ся без результату, бо судії присяглі, помимо що нараджували ся 66 годин під ключем не могли згодити ся і видати одноголосного засуду, що після закона є конче потрібне до правосильно-сти приговора. Справу отже відложено і мають нею заняти ся иньші судії присяглі. Обжалова-ний лишив ся у в'язниці. Кошта процесу вино-сили кругло 16.811 долярів, або около 34.000 зр.

ВІСТІ ЕКОНОМІЧНІ І СТАТИСТИЧНІ.

Рахунок Товариства взаїмного кредиту «Дні-стер» у Львові, стоваришєня зареєстрованого з об-меженою порукою за місяць жовтень 1897.

I. Стан довжний.

1. Удїл членів.	33.942 кор. 85 сот.
2. Фонд резервовий.	1,832 „ 94 „
3. Вкладки:	
а) стан на початку жовтня.	240.969 к. 12 с.
б) вложено в жовтні.	37.740 „ 11 „
в) винято.	10.251 „ 37 „
позістає з кінцем жовтня	268.457 „ 86 „
4. Сальдо процентів (побраних)	12.230 „ 40 „
5. Спеціальна резерва зисків страт.	229 „ 59 „
Сума.	316.693 кор. 64 сот.

II. Стан чинний.

1. Позички уділені:	
а) стан на початку мі-сяця.	245.147 к. 76 с.
б) уділено в жовтні.	17.210 „ — „
в) сплачено в жовтні.	11.711 „ 19 „
стан з кінцем жовтня.	250.646 кор. 57 сот.
2. Готівка з днем 31/10 в касі	11.763 „ 35 „
3. Льокації: а) в щадниці поч-товій (обороті чековим)	13.427 „ 02 „
б) в иньших інституціях кредитових.	39.082 „ 34 „
в) цінні папери.	1.392 „ — „
4. Сальдо коштів адміністрації	382 „ 36 „
Сума.	316.693 кор. 64 сот.

Членів прибуло 36, убуло 0, отже разом з кінцем жовтня число членів 866 з декларованими уділами 907, в сумі 45.350 кор.

З принавших до заплати рат позичкових залягало з кінцем жовтня 90 рат в сумі 4390 кор. 35 сот., з котрих однак часть вплинула уже в падолисті с. р.

Стопа процентова від вкладок до 31. грудня 1897 — 5%, а від 1. січня 1898 — 4 1/2%; про-цент від позичок уділюваних до 31. грудня 1897 — 7%, а від 1. січня 1898 — 6 1/2%.

У Львові дня 10. жовтня 1897.

Товариство взаїмного кредиту «Дністер».

Телеграми.

Відень 13. падолиста. «Fremdenblatt» зая-вляє, що правительство не думає утікати перед трудностями хвилі. Коли держава позбуде ся клопоту з угодовою провізорією, возьме ся то-ді за понагодженє язикових трудностей.

Прага 13. падолиста. Hlas Naroda доносить, що правительство має виготовлений план по-мирєня Чехів з Німцями і предложить его че-скому соймови.

Царгород 13. падолиста. Султан надав ро-сийському міністрови заграничних справ, Мура-вєвови велику ленту ордеру Османа з брилян-тами.

Фрідріхсруге 13. падолиста. Бісмарк захо-рував на ревматизм і на нервові болі в лиці.

Рим 13. падолиста. Св. Отець, папа рим-ский приймав вчера на довшій аудієнції ні-мецького секретаря стану справ заграничних Бі-льова і его жену. Більов з женою були також у кардинала Рамполі.

Послідні вісти.

По виборі на президента забрав голос Абра-гамович, привитаний оплесками з правиці. Но-вий президент звернув увагу палати на трудність теперішньої ситуації і сполучених з нею обовяз-ків президента.

Полішенє теперішнього стану може насту-пити тільки на основі приязного порозуміння взаїмного і на доконечнім сотвореню modus vi-vendі. Треба до того доброї волі; єї може ви-творити добре зрозуміла австрійська ідея дер-жавна. Відтак подякував за вибір і упевнив па-лату, що буде сповняв совістно єї бажаня.

В справі обжалованя міністрів промовив гр. Бадені: З правного становища нове обжа-лованє за язикові розпорядженя не повинно би мати місця, але правительство не думає хоро-нити ся за подібні аргументи. Правительство на случай поставленя в палаті конкретних вне-сенє в язиковій справі, займе ся ними з всею енергією. Однак єли би такі предложєня не прийшли під наради, або натрапили на такі трудности, що не було би виглядів на доведєнє їх до кінця, то в таким случаю правительство возьме ту справу в свої руки і незалежно від парламентарної акції зарядить все, що буде по-трібне, щоби та квестія помежи Чехами і Нім-цями полагодила ся в мирній дорозі і на основі компромісу що до ріжниць, які настали наслід-ком розпоряджень язикових, в цілковитім поро-зуміню з обома партиями зістали вирівнані. *Я і правительство не думаємо уступати* і все, що сказав я, відповідає фактичному станови. Пра-вительство є пересвідчене о важности німець-кого народу і совістно має перед очима свої обовязки зглядом Німців не виключаючи при-тім, щоби і венімецьким народам діяла ся спра-ведливість. Хвилеве полишенє борби було би користне для Німців і правительства. По про-мовах кількох послів відкинено обжалованє мі-ністрів 176 голосами проти 170. Слідуюче за-сіданє аж в середу.

Наслідком бесіди гр. Бадєного зібрали ся вчера чеські послы на наряді і ухвалено, щоби провідники клубів молодочехів і феєдальної ве-ликої посілости зажадали поясненє від гр. Ба-дєного. Др. Енгель і гр. Пальфі удали ся до гр. Бадєного і одержали від него вдоволяюче по-ясненє. Як звісно розійшла ся була поголоєска о уступленю гр. Бадєного. В тій справі дає «Frem-denblatt» такі поясненя:

Ціль вістай про невиносиму ситуацію і у-ступленє гр. Бадєного є очевидна. Йде тут о нове розяренє і доданє відваги обструкції про-ти угодової провізорії, бо видно, що в тім об-сягу ще мало зроблено.

Дійсний стан ситуації є як раз противний.

Екстракт шпильковий.

Теч та розприскувана в ком-наті ділає знаменитона від-вісьженє воздуха.

Ціна фляшки 40 кр.

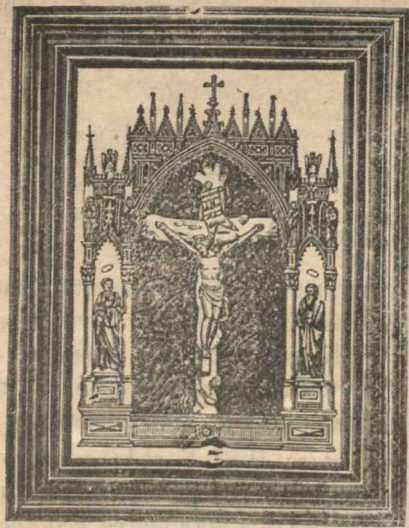
14 Розпиляч до того 30 кр.

Головний склад в антиці

161 92—?

Жигм. Рукера

під „Срібним орлом“ у Львові.

Кожда християнська родина

повинна замовити собі і купити як най-скорше постронний нами величавий

св. капличку з механічною музикою,

котру лиш задля великого складу відступаємо за ціну до половини знижену, лише за 10 зр. Ті св. каплички з музикою є чаруючою хорошою окрасою для кожного мешканця, кожної канцелярії, кожної школи і т. д. і надають ся також знаменито на величаві подарунки. Ми виробляємо ось такі 3 пісні: 1) Христос на хресті, 2) Марія з Лорд і 3) Пресв. Родина. Фігури представлені плястично на порцеляні і глинні і украшені величаво; ошклене з задивляючою хорошою малюнком представляє в готичнім або маврійським стилію вітвар і зображає різних святих; обрмоване брунатне або золоте в стилі бароко а середина виложена прехорошою талетою або шовком. Величина є 30/37 см. глибокість скринки 8 см. Музика грає по кождім накрученню 2 дуже гарні церковні пісні і повторяє їх 7 разів. Каплички або домові вітвари є прехороші і ніхто не повинен жалувати малого видатку, щоб справити собі і своїм потомкам на вічну пам'ятку сей сенсацийно-величавий предмет, бо так дешево не прийде ся до такої гарної річі.

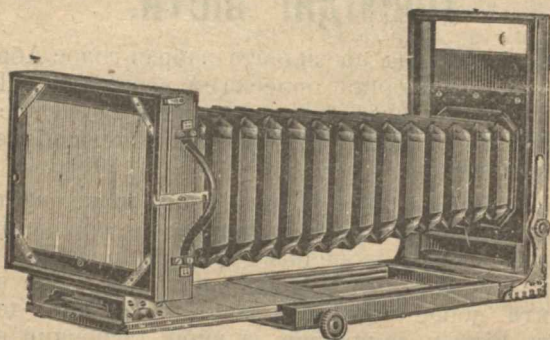
Вислав ся лише залізницею за надіслану наперед готівку або за післяплатою прямо через фабрику, 136 13—20

Gebrüder Apfel, Wien I. Fleischmarkt 62.

При кождім замовленні треба подати поштову записку.

Перший християнський

ново отворений склад апаратів і всіляких приборів

до заводової фотографії і для П. аматорів поручає низше цін усіх фірмах красивих і заграничних. Апарати від 6—250 зр. на складі. — Висилка на провінцію відворотною поштою виконує ся. — Найбільший і найдешевший склад всіляких приборів до фотографії. На жадане виписує ся апарати до великості 24:30 (за винагородою 2% вартості апарату) з об'єктивами Voigtlander'a, Steinheil'a, Göerz'a і т. д.

Едмунд Бродковський

Львів, ул. Баторого 22.

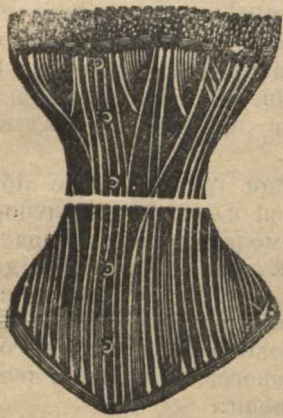
131 29—140

Ціники gratis i franco.

О 20% ДЕШЕВШЕ ЯК У ВІДНИ!
ДОСТАРЧАЄ ВСІЛЯКІ КАВЧУКОВІ ДРУКАРНІ ЧЕРЕНКОВІ ПЕРШЕ ГАЛ. ЗАВЕДЕННЯ РИТОВНИЧЕ, ВАРСТАТ ДЛЯ ВИРОВІВ З МЕТАЛУ, ЛИТІХ НАПИСИЙ, МАЛЯРСТВА ШИЛЬДІВ І ФАБР. СТАМПИЛІЙ КАВЧУКОВИХ І ПРОЧ.

!!! ДРУКАРНІ ТАКОЖ З ЧЕРЕНКАМИ РУСКИМИ!!!
ГЕНРИК ШАПІРА
Львів, ул. КОПЕРНИКА Ч. 3.
(ПОВІЧ АПТИКИ ПЕТРА МІКОЛАША). 146 5—24

Ново отворена робітня

Горсетів, Рукавичок і Бандажів

Г. Галянтовського

у Львові, площа Бернардинська, ч. 3.

141 13—40

виконує на замовлення:

Руптурові бандажи, паси на живіт, ортопедичні горсети і звичайні, кулі, щудла, машини на ноги, суспензорія, рукавички «glasse», дунські і козлові. Оправляє: подушки, шапки, шельки, екрани, диванники, тасьми до дзвінків і т. д. в як найкоротшій часі по найнижчих цінах.

Галицький КРЕДИТОВИЙ БАНК

приймає вкладки на

КНИЖОЧКИ

і опроцентує їх по

4 1/2% на рік.

Фр. Іхньовський

(з Кракова)

у Львові, ул. Батория ч. 6.

Поручає звисні з доброти а не уступаючи в смаку праским шинки, крайні і сікані ковбаси, і всякі иньші вироби входячі в область масарства.

Товари виробляє з сьвіжого і чистого мяса.

Висилка на провінцію зі значним рабатою, котру виконує ся відворотню. 124 19—20

Фр. Іхньовський, ул. Батория ч. 6.

ЛЕВ НОВОСАД

(практикант віденьський)

у Львові, ул. Крута ч. 7.

виконує мужеску, дамску і діточу обув, також чоботи з холявами для духовенства по як найприступніших цінах.

Рівнож приймає репарації кальовів. — З провінції вистане старий оказ на міру. 136 22—140

1000

туток цигаретових за 1 зр. поручає фабрика туток

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ

Львів, уліця Галицька число 12.
Замавляючим 5.000 туток разом опакowane і відсилка franco.

Учитель

орган руского Тов. педагогічного двотижневник педагогічно-наукний, виходить від 1-го червня 1889 у Львові ул. Вірменська ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

ФАБРИКА

Л. І Малевський

у Львові

уліця Вірменська ч. 12.

Поручає вироблювані в своїй фабриці корки до бочок і бутельок в найлучшій якості і дешевші від заграничних, також дерева коркові і кола до меленя пшона, підшви і дамські корочки. 138 6—10

основана в р. 1877.

Всілякого рода

інструмента музичні

найдешевше в виключнім фабричнім складі

І. Капраліка у Львові.

147

Ціники даром.

4—24

Магазин блаватних товарів

Дамскої конфекції

Білизни

Антін Пізунський

у Львові,
Академічна ч. 12.

поручає

великий виріб сезононих новостий, а також склад полотен, шертінгів, хусток, ручників, сервет, обрусів, повчів, скарпеток. — Робітня сукон і швальня білизни.

Прібки на жадане висилає ся. Ціни як найприступніші. 151 24—47

Т. А. КАЛІЧЕК.

Робітня

убрань жіночих

у Львові, Ринок ч. 25.,

(І. поверх)

приймає всілякі замовлення і виготовляє їх з гусом і елеганцією після найсвѣжійших журналів.